

Tanulmányút Észak-Magyarországon

Az OEE Erdőművelési és Erdőhasználati Szakosztályainak mintegy 30 fős csapata május 7-8-án Észak-Magyarországot vette célba.

A tanulmányút első állomása a WIS Zrt. tulajdonában lévő BORSOD WOOD Kft. nemrégiben átadott fűrészüzeme volt. Horváth Dénes, az üzem kereskedelmi vezetője fogadott és kalauzolt minket. Elmondta, hogy a valamikori Lenin Kohászati Művek salakhegyére épült fűrészüzem Magyarországon nagynak számít, éves kapacitása 2 műszak esetén elérheti a 40 ezer köbméter lombos fafaj (tölgy-bükk) feldolgozását. A beruházás értéke meghaladta a 2 milliárd forintot.

A vezérgép a függőlegeshez képest 17°-kal döntött EWD (Esterer) hasító szalagfűrész érdekessége, hogy a fűrészlap mindkét oldala fogazott, ezért előre- és hátramenetben is vág. A technológiáját elsődlegesen fenyő fűrészelésére dolgozták ki, így előjönnek a „gyerekbetegségek”. Jelenleg egy műszak alatt a teljesítmény nem haladja meg a 60 köbmétert és a vágáspontosság is eltérő az előre- és hátravágás esetén.

A feldolgozás előtt a rönköket kérgezik, ezzel egy időben szilánkkeresővel is átvizsgálják. Az üzem 700 köbméteres szárító és 100 köbméteres gőzölő kapacitással rendelkezik. A gőzölő kamrák szigetelése látogatásunkkor is tartott. A rönktér esőztető berendezésének kivitelezése nemsokára megkezdődik. A beruházás részét képezi egy 3 MW teljesítményű Binder apríték-tüzelésű kazán, mely a szakember szerint nem túl igényes a fűtőanyag minőségére. A kéregett „szel-deszkából” igen jó minőségű aprítékot készítenek. További fejlesztés is várható, így nem kizárt egy „pelletüzem” létrehozása sem. A dolgozói gárda zömét az ÉSZAKERDŐ Zrt. Ládi Fűrészüzemének volt munkásai alkotják.

Az üzemlátogatást követően Árpád-házi Szent Erzsébet szülővárosa, Sárospatak felé vettük az irányt. A Huszár Panzióban lévő szállásunk elfoglalása, és egy ízes bodrogi halász-ebéd elfogyasztása után az ÉSZAKERDŐ Zrt. Sárospataki Erdészeti Igazgatóságának területén Makkoshotyka és Háromhuta községek határában, a Mély-patak völgyében különféle erdőfelújításokat tekintettük meg.

Útközben megkoszorúztuk a volt Makkoshotycai Erdészet és utódja, a Sárospataki Erdészet elhunyt dolgozóinak emlékművét. Az ötlet Koronky István erdőmérnök kollégánktól származik, akinek neve már felkerült az egyik obeliszkre. A főhajtás után különböző erdőfelújítási móddal kezelt erdőrészeket mutatott be Sándor Zsolt erdészeti igazgató:

Háromhuta 104A – 2010-ben csoportos SZV 20% eréllyel, 2010-ben viharkár felszámolás. Háromhuta 102C – 2014-ben FVB, de szálalóvágás jellegű előírásokkal, 25%-os eréllyel, drága kötélpályás (7000Ft/m³) termeléssel. (A hagyományos véghasználati termelés költsége 3300-3400Ft/m³). Háromhuta 102B – 2008-ben FVB, klasszikus ernyős bontás 30%-os eréllyel, 2014-ben részterületes FVB. Háromhuta 102A – 2014-ben SZV csoportos-lékes belenyúlás 20%-os eréllyel.

Az első erdőrésztben az erdőleírás szerint az anyaállományban a bükk elegyaránya 54% a KTT 46%. Ez utóbbit túlzónak tartjuk. Az öreg bükkök között kiváló minőségű tölgyeket figyeltünk meg, az újlathból viszont a KTT kiszorul (azaz nem tartható fenn az anyaállomálynak megfelelő elegyarány). E probléma a többi erdőrésztben is látszik. További gondot jelenthet, hogy a fakitermelés sok esetben a közelítés szempontjából legjobb helyen kezdődött, emiatt az úttól távolabbi részek „befalazódhatnak”. A 102B erdőrészt végvágott részén a tölgyújulat igen meggyőző, ugyancsak szép újulat mutatkozott a 102A erdőrésztben is.

A napi szakmai program méltó befejezése volt a Háromhuta duglászfenyves megtekintése Cseppegy Attila erdészeti igazgató (Hegyaljai Erdészeti Igazgató-

ság) vezetésével. A jelenlegi Háromhuta 121B erdőrésztbe a zöld duglászfa telepítette, Lux Károly erdész irányításával. A fák méretei lenyűgözőek. Néhány adat: átlagos magasság 40 méter (legnagyobb 48 méter), átlagátmérő 60 centiméter (a legvastagabb meghaladja a 90 centimétert). A jelenlegi összesen 505 fa térfogata cca. 2400 köbméter. Az 1 hektárra vetített tényleges fatömeg 1200 köbmétert tenne ki. Csak érdekességként említette azt az ellentmondást, hogy a természetvédelem védett területen mereven elzárkózik a fenyvesítéstől, de ezekhez a duglászokhoz nagyon ragaszkodik.

Este a kulináris élvezeteknek hódolunk a világörökség részét képező, hercegkúti Gombos-hegyi pincesor Götz Pincészetében. A települést a környék földesura, Trautson herceg a Fekete-erdőből származó német telepesekkel népesítette be 1750 körül. A falu régi, illetve német neve is Trautsonsdorf. A svábok gondos gazdái lettek a környéknek a szőlőművelést és a borászatot magas szinten művelték. A jellegzetes hegyaljai szőlőfajták, a furmint, a hárslevelű, a sárga muskotály nedűiből kaptunk ízelítőt. A házigazdák ismertették az aszúsodás folyamatát, és az aszúborok csillag, azaz puttonyszámának értelmezését is.

Pénteken a Cigánd-Tiszakarádi árapasztó tározó bemutatása következett. A Vásárhelyi-terv továbbfejlesztése programban a Tisza-völgy árvízi biztonságának megteremtése a cél, a következő tározók megépítésével: Cigánd-Tiszakarádi (elkészült), Szamos-Krasznaközi (épül), Hanyi-Tiszasúlyi (elkészült), Nagykunsági (elkészült), Tiszaroffi (elkészült), Beregi (épül).

Részvevők a duglászokban

Ezek mellett további tározók megvalósíthatóságának tervezése is folyik. A legkorábban a megtekintett tározó készült el. Elsőként *Fodor István*, az Északmagyarországi Vízügyi Igazgatóság Sárospataki Szakasz mérnökségének gátfelügyelője tartott vetített-képes előadást a létesítményről. Szép szavakkal ecsetelte a Tisza-völgy első szabályozás óta bekövetkezett vízügyi szempontú változásait, majd bemutatta a tározót.

Az árapasztó létesítésének gondolatát az egymást követő árvízcsúcsok (1998, 1999, 2000, 2001) vetették fel, majd a kormány 2003-as szolnoki kihelyezett ülésén fogadták el a tervét. Lényeges, hogy a tározó szabályozott töltő-ürítő rendszerrel működtethető. Üzem közben képes az árvízszintet a védmű alatt 25 centiméterrel csökkenteni. A tározó néhány adata: területe 25 négyzetkilométer (Velencei-tó nagyság), a gát átlagos magassága 4,5 méter, koronaszélessége 5 méter. A beépített földanyag 2,1 millió köbméter, teljes gáthossz 23,8 kilométer. A tárolókapacitása 94 millió köbméter víz. A várható számítások szerint az üzemelésre átlagosan 30 évente kerülhet sor. A töltő-ürítő zsiliprendszer 20 000 köbméter vasbetont nyelt el. A kivitelezést nehezítette, hogy a Bodroghöz jelentős belvízelvezető csatornái és a Tiszakarádi-főcsatorna a tározón áthalad. A gát és a csatornák kereszteződésénél zsilipeket kellett építeni, illetve szivattyúállásokat létrehozni, hogy feltöltésekor a belvizet a csatornákból a tározóba lehessen szivattyúzni. A beruházás költsége 16,5 milliárd forint volt.

A második előadást Sándor Zsolt, a hullámvérés elleni védőfásítást végző Sárospataki Erdészet igazgatója tartotta. A tervezett hullámtörő fásítás területe

132,2 hektár, ezen kívül elkészült egy 11,1 hektáros É-D-i irányú ún. tájgazdálkodási erdősáv is, így a teljes erdősített terület 143,3 hektár. A kivitelezés sikeres pályázata után, 2008. 10. 15-én kötötte meg a vállalkozói szerződést a VKKI (Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság) és az ÉSZAKERDŐ Zrt. A terület igen változatos termelőhelyi adottságú, leggyakoribb az időszakos, illetve állandó vízhatásnak kitett réti és lápos réti talaj. Az erdősítések tervezését az egykori ÁESZ végezte 2004-ben a következő célállományokkal: KST-MAK 62,3 hektár (KST 70% magyar kőris 20%, mezei juhar 10%), HNY-KST 13,9 hektár (szny 5 0%, FTNY 20%, KST 20%, EKL 10%), FŰ, FŰE 67,1 hektár. Terveztek és ültettek cserjéket is: kosárkötő fűzet, csíkos kecskerágót, fagyalt, kutyabengét, kányabangitát.

A tényleges talaj-előkészítés a tervezett mélysántástól eltérően, altalajlazítás utáni közepmély sántással és az ezt követő kombinátorozással készült. A mélysántásos, és a nehéztárcsás talaj-előkészítés korlátozott volt. Az erdősí-

tés 2008 őszén gépi ültetéssel valósult meg.

Sorközépolás része volt 2009-ben a kétszeri tárcsázás, 2010-11-12-13-ban az egyszeri, kis részben kétszeri szárazítás. Sorápolás: 2009-ben egyszeri, részben kétszeri kézi kapálás, 2010-től kézi kaszálás szükség szerint. Az erdősítést jelentős károk is érték: vadkár, belvív, aszály, tűz, fagy, házi állat legelése. Emiatt gépi gödörfúrás utáni pótlás is történt, összesen 68,24 hektáron. Termelőhelyi gondok miatt az erdőterv módosítása is szükségessé vált 22,16 hektáron, ezek TN, illetve VI erdőtervi jelet kaptak. Eddig 29,85 hektárt fejeztek be.

Az előadások után megtekintettük a létesítményt. A műtárgy monumentális látványt nyújtott. Az erdősítések zöme szép képet mutatott. Több kollégában felvetődött a kérdés – látva a gáton belüli kiváló nemes nyárasokat –, hogy miért kellett a védelmi szerepet csak lassan betöltő, lassan növekvő hazai fafajokat választani a kiviteli tervek során a nemes nyár helyett. (De ez már egy másik történet.) Elköszönés előtt ízletes ebédet fogyasztottunk el a ricsei közösségi házban. Ott köszönték meg *Urbán Pál* és *Nemes Zoltán* szakosztályelnökök a házigazdák gondos szervező munkáját.

A résztvevők nevében az Erdészeti Lapok hasábjain keresztül is megköszönjük a szervezést *Zay Adorján* vezérigazgatónak, a csoportunkat végig kísérő *Papp Gyula* vezérigazgató-helyettesnek, *Bányai Péter* HCs titkárnak, főszervezőnek, Sándor Zsolt és *Cseppely Attila* erdészeti igazgatóknak, Horváth Dénes kereskedelmi vezetőnek, Kovács Gyula szakaszmérnöknek, Fodor István gátfelügyelőnek és az utunkat egyengelő valamennyi kedves kollégának.

Szöveg: **Garamszegi István**, titkár,
OEE Erdőművelési Szakosztály

Kép: **Bakó Csaba**

MEVME zászló újraavatása

A Magyar Erdészeti és Vadászat Műszaki Segédszemélyzet Országos Egyesülete Országzászlót ajándékozott 1942. szeptember 27-én a Görgényi-havasok alatt élő székelységnek és a görgényszentimrei alerdézi szakiskolának, az egyesület tagságának egyhangú döntése alapján. A zászló a történelem viharában elvesztett. Székely és magyar hagyományápolók az eredeti zászló hasonmását kívánják újra felavatni 2015. szeptember második felében Szovátnán, az Ósmarosszék Közbirtokosságának vezető tanácsa segítségével.

A jelképes anyagi segítséget szívesen veszik a szervezők mindazoktól, akiket érdekel a nemes ügy és részt vennének az ünnepségen. A segíteni szándékozó kollégák kérem a szerzőt keressék!

Előre is köszönettel,

Inokai Balázs